

gjør 5 pCt. af Indskudenes samlede Sum, kan i det følgende Regnskabsaar 2 pCt. af Fondens Beløb, og naar den udgjør 10 pCt. af Indskudenes samlede Sum, det hele Dverskud over disse 10 pCt. anvendes til almennyttige, navnlig stedlige Formaal." Altsaa, naar en Sparekasse efter et Aars Forløb har et Nettooverskud af 5 pCt., saa skulde man allerede i det næste Aar have Lov til af dette Beløb at bruge de 2 pCt. Jeg vilde anse en saadan Fremgangsmaade for meget urigtig, for ikke at sige letfindig. Det er Noget, som maa staa klart for enhver Forretningsmand, at det Børste, han kan gjøre, er at bruge sin Fortjeneste, at bruge det Dverskud, som Forretningen har givet ham, og naar vi tale om en Forretning som en Sparekasse, er det dog givet, at vi maa være endnu mere forsigtige, end en Forretningsmand behøver at være. Jeg vil derfor som Handelsmand ubetinget gaa ud fra, at en saadan Forretning som en Sparekasse bør aldeles ikke røre sit Dverskud spændt efter i det Allermindste 5 Aars Forløb. Dverskudet kan positivt ikke være for stort. Det kan gøres anvendeligt, man kan sætte det i Papirer, men kun maa det ste paa den Maade, at det bliver disponibelt til enhver Tid. Trods alle Forsigtighedsregler, der kunne bruges, trods alle de Love, man kan skrive, ligger Sikkerheden i Virkeligheden i en stor og disponibel Reservecfond. Naar man har den, vil ingen Forretning komme i Forlegenhed; den vil da kunne taale, hvad man kalder et stort Stød, uden at føle det. Her er Tale om 2 pCt. af Reservecfonden, naar den har naaet 5 pCt. af Indskudenes samlede Sum, og naar dette Dverskud er 10 pCt., skal man have Lov til at anvende det, der gaar over de 10 pCt. Det er dog virkelig ikke saa let en Sag saaledes at sige, hvad der er nok; det beror paa Forretningen og dens Omfang. Det kan gjerne være, at en Sparekasse kan have en saa lille Omsetning, at de 10 pCt. kunne være nok; men det kunde ogsaa gjerne være, at det ikke var nok, at man maatte have 20 pCt., før man med Rolighed kunde se ud i Fremtiden. Det er altsaa Noget, jeg ikke synes lader sig bestemme. Det er en Bestemmelse, der ialtfald maa tages senere, naar man har set Forretningens Gang. Naar man nu endelig var kommen til det lykkelige Tilfælde, at man havde en saa stor Reservecfond, at man holder sig berettiget til at kunne bruge Noget af den, som her staa i Forslaget, til „almennyttige navnlig stedlige Formaal,“ da tror jeg, at det, hvor smukt det end klinger, hverken var ret eller retfærdigt, om man brugte det i et saadant Diemed. Hvorfra er Dverskudet kommet, som Sparekassen har? Det er kommet fra de Penge, der ere satte ind til en meget lille Rente, og denne er kun lille, fordi man har forudsat, at, naar en Sparekasse skal kunne give Sikkerhed, kan der ikke være Tale om at give stort Mere. Altsaa, det er ved at have Pengene til

en forholdsvis lille Rente, at man har været istand til at kunne fortjene saa Meget, at der bliver Dverskud. Det forekommer derfor mig, at dette Dverskud maa gaa tilbage til dem, der have givet Anledning til, at der er kommet et saadant Dverskud. Det maa fordeles paa de Interessenter, som ere i Sparekassen, og jeg ser ingenlunde, at der er nogen Ret hverken for Bestyrelsen eller Ministeren til at disponere over disse Penge i noget som helst andet Diemed. Ifølge denne Grundsetning vil § 5 aldeles bortfalde, idet nemlig naar en Sparekasse ophører, det da er naturligt, at Dverskudet fordeles paa samme Maade, som jeg nylig har omtalt med Hensyn til de andre Dverskud. Det forekommer mig rigtignok, at det, efter at man har taget saa mange Forholdsregler med Hensyn til Bogføring, Regnskab osv. i §§ 2, 3 og 4, ikke vil være nødvendigt, at man for at have en Slags Centralkontrol skalde oprette et Departement. Vi maa jo forudsætte, at alle Sparekasser forstaa at føre deres Bøger, og det vil altsaa for Centralkontrollen kun blive et ligefremt Gjenemsyn, som jeg tror let vil kunne udføres af en eller anden Fuldmægtig i Ministeriet, uden at man har nødig at danne et Departement med Kontorchef osv. Det vil i Virkeligheden blive en meget stor Udgift, som naturligvis vil falde tilbage paa Sparekasserne. Til § 7 skal jeg blot tilføie det Uvilkelige i, at man i Fremtiden ikke tillader noget som helst Bankinstitut at føre Sparekasseforretning; men det kan være i sin Orden, der kan være Noget, der taler for, at de Banker, der allerede have en saadan Tilladelse, fortsætte, thi det vilde være en egen Sag at tage den fra dem; men jeg vil rigtignok stærkt holde paa, at denne Paragraf opretholdes saaledes, at man i Fremtiden ikke forener de to Ting; thi de kunne virkelig ikke forenes. En Bankforretning er, om jeg saa maa sige, en spekulativ Forretning; det er en Forretning, der dannes for egen Fortjenestes Skyld, medens en Sparekasse er, hvad jeg vil kalde, en filantropisk Forretning, der er stiftet og indrettet til Gode for Andre. Med disse Par Ord og med disse saa Vdringer, som jeg tror ikke ere større, end at det andet Thing vil gaa ind paa dem, skal jeg tillade mig at anbefale Forslaget.

Scharling: Det maa vistnok erkjendes at være baade hensigtsmæssigt og betimeligt, om vi nu kunde komme til ved Lov at fastslaa visse almindelige Regler for vore Sparekassers Bestyrelse. Sparekasserne ere jo efterhaanden vorede op til et Antal og et Omfang, som man fra deres Oprindelse af vistnok ikke havde gjort sig nogen Tanke om; men det er ikke blot, fordi Sparekassernes Antal og de i dem indestaaende Kapitaler ere vorede saa ganske overordentlig, at der kan være Grund til at træffe visse almindelig regulerende Bestemmelser for deres Bestyrelse, men det er særligt, tror jeg, fordi dette kun er